
Govimarshanam Reflection of the Cows

గోవిమర్శనమ్

Document Information

Text title : Go Vimarshanam

File name : govimarshanam.itx

Category : giitaa, gItA

Location : doc_giitaa

Author : Mastarama Baba

Proofread by : NA

Acknowledge-Permission: Prabhuji Mision, <http://prabhuji.net/h-h-avadhuta-mastarama-babaji-maharaja-life-and-teachings/>

Latest update : December 18, 2020

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 18, 2020

sanskritdocuments.org

గోవిమర్శనమ్

ఓం శ్రీగణేశాయ నమః ।

నమో గోభ్యః ।

॥ అథ గోవిమర్శనమ్ ॥

బ్రహ్మర్షివన్దితాం బ్రాహ్మీం రాజర్షిపరిసేవితామ్ ।
దేవశ్రయకృతాం దివ్యాం వేదానుమోదితాం నమః ॥ ౧ ॥

అనువాద - బ్రహ్మర్షి (వసిష్ఠ జీ) ద్వారా పూజిత, బ్రహ్మమయీ, రాజర్షి (దిలీప జీ) ద్వారా సేవిత, జనకో దేవతాఓం నే అపనా ఆశ్రయ బనాయా, (అతః) జనకీ దివ్యతా తథా బ్రహ్మభావ వేదోం ద్వారా సమర్థిత హై, ఉస దివ్య గౌ మాతా కో హమ ప్రణామ కరతే హైం ॥ ౧ ॥

పవిత్రపాంసులాం పూతాం పరితః పుణ్యదర్శనామ్ ।
ఇహముత్ర శ్రియం వన్దే మాతరం జగతామహమ్ ॥ ౨ ॥

అనువాద - పవిత్ర ధూలవాలీ, సబ ప్రకార నే పుణ్య దర్శన వాలీ, ఇస లోక తథా పరలోక కీ లక్ష్మీ తథా (సకల) జగత్ కీ మాతా కీ మైం వన్దనా కరతా హూం ॥ ౨ ॥

అపవాదః సమానోఽత్ర పిబన్వైవ పశోః పయః ।
గవాం తు తత్ర వైశిష్ట్యం యేనాసాం మాతృతా మతా ॥ ౩ ॥

అనువాద - దూధ పీనే మాత్ర హేతు సే హీ (గౌ తథా మహిషీ ఆది మేం మాతృత్వ ప్రసక్త హోనా) సమాన రూప సే దోషయుక్త హై । పరన్తు గాయోం మేం దూధ దేనే కే అతిరిక్త ఐసీ విశేషతాపి హైం జనకే ఫలస్వరూప మనుష్యోం కే లిప భీ గాయ కా మాతృత్వ సుసమ్మత హై ॥ ౩ ॥

ఓంకారమథ హుంకారం వ్యాహరన్తి సుమగ్గలా ।
గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా ఉమా అమ్బా చ రమ్భణాత్ ॥ ౪ ॥

అనువాద - ఓంకార తథా హుంకార కా ఉచ్ఛారణ కరనే సే గాయ కల్యాణమయీ హై ।

రమ్భానే మేం “ఉమా” తథా “అమ్బా” (మాతృవాచక శబ్దోం) కా స్పష్ట శ్రవణ హానే నే
ఉనకా మాతృత్వ స్పష్ట రూప నే అభిహిత హై || ౪ ||

ధర్మధాత్రీ ధరారూపా యజ్ఞయోగ్యార్థదాయినీ ।

గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా వత్సలా చ పయస్వినీ || ౫ ||

అనువాద - పృథ్వీస్వరూపా గాయ యజ్ఞోపయోగీ పదార్థోం కో దేనే వాలీ హై । అతః
సనాతన ధర్మ కీ ధాత్రీ (మాతా) హై ఔర వాత్సల్య తథా దూధ దేనే వాలే భావోం నే
భీ గాయ కా మాతృత్వ స్పష్ట రూప నే కహ దియా గయా హై || ౫ ||

బాలాయ చాపి వృద్ధాయ రోగిణే యోగినే హితా ।

గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా దుర్బలపక్షపోషణాత్ || ౬ ||

అనువాద - బాలక, వృద్ధ, రోగీ తథా యోగీ (సబ) కా గాయ హిత కరనే వాలీ
హై । దుర్బల పక్ష కా పోషణ కరనే కే కారణ గాయ కా మాతృత్వ సుస్పష్ట || ౬ ||

ద్విత్రాః శావకాః సన్తి స్తనౌ ద్వావేవ కేవలమ్ ।

వైవ న్యాయ్యమజాదుగ్ధం భావహింసా న మాతృతా || ౭ ||

అనువాద - బకరీ కే కేవల దో స్తన హోతే హైం ఔర ఉనకే శావక దో-తీన,
ఇసలివి మనుష్యోం కో బకరీ కా దూధ లేనా న్యాయ్య నహిం హై క్యోంకి ఉసనే
భావహింసా హోతీ హై । ఇసీ భావహింసా కే కారణ మాతాపన బకరీ మేం ప్రసారిత నహిం
హోతా || ౭ ||

మహిషీ భావశూన్యా హి గావోఽన్యా(౧) న్యూనలక్షణాః ।

సాస్నావతీ స్వతఃపూర్ణా పఞ్చగవ్యవిధాయినీ || ౮ ||

అనువాద - ఔంస మేం మనుష్యోం కే లివి వాత్సల్య భావ నహిం హై ఔర అన్య గాయోం
మేం (నీలగాయ యా విదేశీ గాయోం మేం) బ్రాహ్మీ గాయోం కే లక్షణ కీ న్యూనతా హై
।

సాస్నా (గలకమ్బుల) నే యుక్త గాయ స్వతఃపూర్ణ హోతీ హై క్యోంకి వహ దూధ, దహీ,
ఘీ ఔర గోబర ఏవం మూత్రరూప పఞ్చగవ్య ప్రదాన కరతీ హై । (పఞ్చగవ్య బ్రాహ్మీ
గాయ

కా హీ హోతా హై, అన్య కోటి కీ గాయోం కా నహిం) || ౮ ||

౧. తథాఽన్యా (పాఠాన్తర)।

భుక్తం పీతం చ యత్కిచ్చిత పవిత్రముపజాయతే ।

శాపవశాన్ముఖం దుష్టం వైష దోషో వసున్ధరామ్(౧) || ౯ ||

అనువాద - గాయ జో కుభ ఖాతీ, పీతీ హై వహా పవిత్ర హో జాతా హై । శివ జీ కే శాప కే కారణ ముఖ అపవిత్ర హోనే పర భీ పృథివీ రూపీ గాయ కో యహ దోష నహీం లగతా || ౯ ||

౧. యహ లుప్తక్రియాక కర్మ హై - “వసున్ధరాం దోషో న గచ్ఛతి ।”

బన్ధనం గ్రన్థవచ్ఛాస్యా హితాయైవోపయుజ్యతే ।

విక్రయో హ్యుపలబ్ధ్యర్థం దేవసేవాప్రసాదవత్ || ౧౦ ||

అనువాద - గాయ కే హిత కే లిప గాయ కో బాంధ కర రఖనా వైసే హీ ఉపయుక్త హై జైసే గ్రన్థ కో వస్త్ర మేం బాంధకర రఖనా । అభిలాషీ కో ఉపలబ్ధ కరానే కే లిప జైసే బదరీనాథ జీ మేం పిణ్ణ కా ప్రసాద, జగన్నాథపురీ మేం కర్మచారియోం కో సేవా మేం మిలా హుత ప్రసాద స్వత్వ నివారణ కే లిప హై వైసే హీ అభిలాషీ కో ప్రాప్త కరానే హేతు గాయ కీ బిక్రీ కర సకతే హైం || ౧౦ ||

సమం పయస్తు పుత్రేణ విక్రేతవ్యం న కర్హిచిత్ ।

కన్యాపణ్యం గవాం పణ్యం ప్రథాప్యన్తి పురాతనీ(౨) || ౧౧ ||

అనువాద - బ్రాహ్మీ గాయ కా దూధ పుత్ర కే సమాన హై । అతః దూధ కదాపి బేచనా నహీం చాహిష । ఉపర్కుక్త అవస్థా కే అతిరిక్త గాయ కా బేచనా, కన్యా కే బేచనే కే సమాన నిన్దనీయ హై || ౧౧ ||

౨. సనాతనీ (పాలాన్తర) ।

అనువాద - జహోః గాయ హై వహోః గజ్ఞా జీ (భీ) హైం తథా జహోః గాయ హై వహోః లక్ష్మీ కా భీ నివాస హై, కోఽంకి గోమూత్ర మేం గజ్ఞా జీ తథా గోబర మేం లక్ష్మీ జీ కా నివాస హై || ౧౨ ||

బ్రహ్మద్యా దేవతాశ్చాస్యాః ప్రతిష్ఠానే(౧) ప్రతిష్ఠితాః ।

పూజితా యత్ర గావః స్యుః దేవతాస్తత్ర పూజితాః || ౧౩ ||

అనువాద - బ్రహ్మోది సబ దేవతా గాయ కే శరీర మేం ప్రతిష్ఠిత హైం । అతః జహోః గాయోం కీ పూజా హోతీ హై వహోః దేవతా భీ స్వయమేవ పూజిత హో జాతే హైం || ౧౩ ||

౧. ప్రత్యజ్ఞేషు (పాలాన్తర) ।

యత్ర గావః ప్రసన్నాః స్యుః ప్రసన్నాస్తత్ర సమ్పదః ।

యత్ర గావో విషణ్ణాః స్యురిషణ్ణాస్తత్ర సమ్పదః || ౧౪ ||

అనువాద - జహాః గాయ ప్రసన్న రహతీ హై వహాః సఖీ సమృత్తియాః ప్రసన్న రహతీ హైం ।

జహాః గాయేం దుఃఖ పాతీ హైం, వహాః సారీ సమృదాయేం దుఃఖీ హాః జాతీ హైం అర్థాత్ వహా

స్థాన సమృత్తి సే శూన్య హాః జాతా ॥ ౧౪ ॥

ఓజస్తేజశ్చ(౨) రాష్ట్రస్య భావనా చ పవిత్రతా ।

గౌశ్చాపి భారతం వర్షం దేశభక్తైర్విచార్యతామ్ ॥ ౧౫ ॥

అనువాద - గాయ రాష్ట్ర కా ఓజ, తేజ, భావనా తథా పవిత్రతా హై । ఔర తో క్యా గాయ (చలతా ఫిరతా) భారత హీ హై । దేశభక్త (ఇస పర) విచార కరేం ॥ ౧౫ ॥

౨. తేజో హి (పాఠాస్తర) ।

శ్రద్ధయా పూజ్యతామద్య శ్రద్ధాపూజాస్వరూపిణీ ।

గోపాలానుచరస్తీయం భవతామస్తు కామధుక్ ॥ ౧౬ ॥

అనువాద - గాయ శ్రద్ధా తథా పూజా కీ మూర్తి హై । (అతః వర్తమాన కాల మేం యా విశేషతః గోపాష్టమి కే దిన) శ్రద్ధా భక్తి సే గాయ కీ పూజా కరనీ చాహిప ।

కృష్ణ భగవాన్ కా అనుగమన కరనే వాలీ (యా కృష్ణ భగవాన్ జనకే పిచే చలతే హైం) గాయ మాతా ఆపకే లిప కామధేను బనే (అర్థాత్ ఆపకీ సకల

కామనాఓం కో పూరా కరే । యహ గాయ కో శ్రద్ధా రూప సే సేవా కరనే వాలే భక్తోం కో శ్రీ పూజ్య బాబా జీ కా ఆశీర్వాద హై) ॥ ౧౬ ॥

॥ ఇతి మస్తరామబాబావిరచితం గోవిమర్శనం సమూర్ణమ్ ॥

గోవిమర్శనమ్

Govimarshanam

బ్రహ్మార్షివన్దితాం బ్రాహ్మీం రాజర్షిపరిసేవితామ్ ।

దేవాశ్రయకృతాం దివ్యాం వేదానుమోదితాం నుమః ॥ ౧ ॥

పవిత్రపాంసులాం పూతాం పరితః పుణ్యదర్శనామ్ ।

ఇహాముత్ర శ్రియం వందే మాతరం జగతామహమ్ ॥ ౨ ॥

అపవాదః సమానోఽత్ర పిబన్త్యేవ పశోః పయః ।

గవాం తు తత్ర వైశిష్ట్యం యేనాసాం మాతృతా మతా ॥ 3॥

ఓంకారమథ హుంకారం వ్యాహరన్తీ సుమగ్గలా ।
గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా ఉమా అమాభ చ రమ్భణాత్ ॥ ౪॥

ధర్మధాత్రీ ధరారూపా యజ్ఞయోగ్యార్థదాయినీ ।
గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా వత్సలా చ పయస్వినీ ॥ ౫॥

బాలాయ చాపి వృద్ధాయ రోగిణే యోగినే హితా ।
గోమాతా వ్యక్తమాఖ్యాతా దుర్బలపక్షపోషణాత్ ॥ ౬॥

ద్విత్రాః శావకాః సన్తి స్తనౌ ద్వావేవ కేవలమ్ ।
నైవ న్యాయ్యమజాదుగ్ధం భావహింసా న మాతృతా ॥ ౭॥

మహిషీ భావశూన్యా హి గావోఽన్యా న్యూనలక్షణాః ।
సాస్నావతీ స్వతఃపూర్ణా పశ్చాగ్గవ్యవిధాయినీ ॥ ౮॥

భుక్తం పీతం చ యత్కించోత్ పవిత్రముపజాయతే ।
శాపవశాన్ముఖం దుష్టం నైష దోషో వసున్ధరామ్ ॥ ౯॥

బన్ధనం గ్రన్థవచ్చాస్యా హితాయైవోపయుజ్యతే ।
విక్రయో హ్యుపలబ్ధ్యర్థం దేవసేవాప్రసాదవత్ ॥ ౧౦॥

సమం పయస్తు పుత్రేణ విక్రేతవ్యం న కర్త్విత ।
కన్యాపణ్యం గవాం పణ్యం ప్రథాప్యన్తి పురాతనీ ॥ ౧౧॥

యత్ర గౌస్తత్ర గణ్గాపి యత్ర గౌస్తత్ర వై రమా ।
గోమాత్రే సంస్థితా గణ్గా గోమయే కమలాలయా ॥ ౧౨॥

బ్రహ్మాద్యా దేవతాశ్చాస్యాః ప్రతిష్ఠానే ప్రతిష్ఠితాః ।
పూజితా యత్ర గావః స్యుః దేవతాస్తత్ర పూజితాః ॥ ౧౩॥

యత్ర గావః ప్రసన్నాః స్యుః ప్రసన్నాస్తత్ర సమ్పదః ।
యత్ర గావో విషణ్ణాః స్యుర్విషణ్ణాస్తత్ర సమ్పదః ॥ ౧౪॥

ఓజస్తేజశ్చ రాష్ట్రస్య భావనా చ పవిత్రతా ।
గౌశ్చాపి భారతం వర్షం దేశభక్తైర్విచార్యతామ్ ॥ ౧౫॥

శ్రద్ధయా పూజ్యతామద్య శ్రద్ధాపూజాస్వరూపిణీ ।
గోపాలానుచరన్తీయం భవతామస్తు కామధుక్ ॥ ౧౬॥

॥ ఇతి మస్తరామబాబావిరచితం గోవిమర్శనం సమూర్ణమ్ ॥

——
Govimarshanam Reflection of the Cows
pdf was typeset on December 18, 2020

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

